

POSTANOWIENIE

18 czerwca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczuk

na posiedzeniu niejawnym 18 czerwca 2026 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa M.S.

przeciwko M.K.

o rozwód,

na skutek wystąpienia przez Sąd Okręgowy w Katowicach

postanowieniem z 15 maja 2026 r., XVII C 1560/25,

o oznaczenie sądu właściwego do rozpoznania sprawy,

odmawia oznaczenia sądu właściwego do rozpoznania sprawy.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 15 maja 2026 r. Sąd Okręgowy w Katowicach w sprawie z powództwa M.S. przeciwko M.K. o rozwód zwrócił się do Sądu Najwyższego na podstawie art. 45 k.p.c. celem oznaczenia sądu właściwego miejscowo do rozpoznania sprawy. Wskazał m.in., że postanowieniem z dnia 21 października 2025 r. Sąd Okręgowy w Krakowie stwierdził swoją niewłaściwość i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Katowicach, podczas gdy z odpowiedzi na pozew wynika, że obie strony na stałe pracują i przebywają w Szwajcarii, a na rozprawie pozwany oświadczył, że od 2018 r. mieszka w Szwajcarii. Adresy wskazane w pozwie nie są tym samym adresami rzeczywistego miejsca zamieszkania stron. Małżonkowie od 8 lat koncentrują życie w Szwajcarii,

nie ma w konsekwencji możliwości ustalenia właściwości miejscowej sądu na podstawie art. 41 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 45 § 1 k.p.c. jeżeli na podstawie przepisów kodeksu nie można w świetle okoliczności sprawy ustalić właściwości miejscowej, Sąd Najwyższy oznaczy sąd, przed który należy wytoczyć powództwo. W myśl art. 45 § 2 k.p.c. o oznaczenie sądu, przed który należy wytoczyć powództwo, występuje sąd, do którego wpłynął pozew.

W okolicznościach sprawy sytuacja taka nie ma jednak miejsca, zważywszy, że zgodnie z art. 200 § 2 zdanie pierwsze k.p.c. sąd, któremu sprawa została przekazana, jest związany postanowieniem o przekazaniu sprawy. Nie zachodzi zarazem wyjątek określony w art. 200 § 2 zdanie drugie k.p.c., albowiem do przekazania sprawy doszło między sądami równorzędnymi.

Skoro postanowienie o przekazaniu sprawy stało się prawomocne wobec niezaskarżenia, to sąd, któremu sprawa została przekazana, jest nim związany, a właściwość miejscowa uległa utrwaleniu, bez względu na zasadność przekazania. (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 1976 r., II CO 3/76, OSNC 1977, nr 2, poz. 30, z dnia 11 lipca 2002 r., IV CO 8/02, z dnia 24 czerwca 2020 r., IV CO 54/20, z dnia 16 kwietnia 2026 r., III CO 388/26).

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji, uznawszy zarazem za zasadne zwięzłe wskazanie powodów tego rozstrzygnięcia (art. 357 § 5 k.p.c.).

Paweł Grzegorzczak

(K.G.)

[r.g.]

